

Безоплатна правова допомога, безкоштовні консультації громадян та безкоштовне посередництво(медіація)

Вам потрібен юрист, радник чи посередник? Ви в важкій життєвій ситуації, не знаєте до якого офісу звернутися за допомогою, щоб організувати справи після прибуття в Польщу? У вас трудові проблеми, проблеми з житлом, вам загрожує виселення з квартири, будь-які інші юридичні чи службові проблеми? Крім спеціалізованих установ, що організовують допомогу біженцям, **перебуваючи в Польщі, можете скористатися з безкоштовної юридичної допомоги, безкоштовних громадянських консультацій або безкоштовного посередництва(медіації).**

Що означає, що допомога є безкоштовною?

Усі заходи, що проводяться в рамках:

- безкоштовно правова допомога,
- безкоштовні громадянські консультації,
- безкоштовне посередництво,

вони безкоштовні незалежно від того, чи закінчиться справа в суді.

Де можна отримати допомогу?

Ви отримаєте безкоштовну допомогу в **пунктах** безоплатної правової допомоги, консультацій громадянських та посередництва(медіації) по всій країні.

У кожному окрузі є пункти. Запитайте про найближчий пункт:

- 1) у повітовому старостві,
- 2) в уряді гміни,
- 3) в уряді міста;

або шукати:

- 4) на веб-сайтах повітів і гмін (які можна знайти вписуючи: уряд гміни, повіту чи міста і місцевість в якому пункті хочете зареєструватись),
- 5) на веб-сайті **ms.gov.pl**.

Хто може отримати безоплатну допомогу?

Якщо ви вважаєте, що вартість допомоги юриста для вас занадто висока ви подаєте заяву до підрядника, якого ви зустрічаєте в пункті, письмову заяву, що ви не в змозі нести такі витрати. Не хвилюйся. Вам не потрібно нічого брати з собою окрім паспорту. Форму заяви надає особа, яка надає допомогу.

Чи можу я отримати допомогу як підприємець?

Так. Якщо ви є **самозайнятою** особою, тобто особою яка реалізує свою здатність до праці шляхом самостійності і протягом останнього року ви не працевлаштували людей. Щоб скористатись поданою вами допомогою потрібно:

- а) письмова заява про те, що ви не можете погести витрати і
- б) декларація про відсутність працевлаштування інших осіб протягом останнього року, та
- с) усі сертифікати мінімальної допомоги та мінімальної допомоги сільського господарства або рибальства, отримані в тому році, в якому ви подали заявку на безоплатну правову допомогу та отримані протягом двох попередніх податкових років, або довідки про суму цієї допомоги отриманої за цей період, або довідки про неотримання такої допомоги протягом цього періоду.

Що це за послуги?

Безоплатна правова допомога

Юрист пояснить ваші права та обов'язки і підкаже спосіб вирішення юридичної проблеми. У разі необхідності, **якщо справа ще не передана до суду**, підготує необхідні вам листи (нп., позов). Якщо ваша справа вже в суді, юрист допоможе в написанні листів про звільнення від витрат або про призначення представника з уряду, які потрібні, щоб вам не довелося платити за юриста в суді.

Безкоштовні поради громадян

Громадянський радник розгляне ваші проблеми, щоб достосувати допомогу до Вашої ситуації. Він також пояснить вам, що у вас є:

- права - те, що ви можете вимагати,
- і обов'язки - що потрібно робити, щоб не нашкодити собі.

Радник також підтримає вас у вирішенні проблеми самостійно та при необхідності він зробить з вами план дій і допоможе вам дотримуватись його крок за кроком.

Безоплатне посередництво(медіація)

Якщо у вас з кимось конфлікт можете записатися на посередництво(медіація). В цьому випадку медіатор допоможе вам помиритися не звертаючись до суду. Ви також можете

попросити складання проекту медіаційної угоди або заяви про її проведення до суду, або заяву про медіацію в кримінальній справі, або звернення до суду про затвердження мирової угоди, яку ви уклали раніше під час медіації.

Увага! Медіація, призначена судом, виключається з послуги безкоштовної медіації та випадків, коли є обґрунтована підозра, що між сторонами конфлікту є насильство.

Яка різниця між правовою допомогою та консультацією громадян?

Юридична допомога:

надається, коли **проблема даної особи, як правило, юридична**, в т.ч. коли з цією проблемою потрібно буде звертатися до суду, наприклад, коли людина захоче розлучитися, але не може сама написати позову про розлучення або мати одначка хоче подати заяву на аліменти і також не знає, як сформулювати такий лист.

- правову допомогу надає юрист,
- якщо виявляється, що проблема людини не тільки юридична, тоді радник допомагає відправляти людину туди, де вона може отримати відповідну допомогу, напр.

до психологічної клініки, центру соціального захисту або відділення невідкладної допомоги для постраждалих від домашнього насилля.

Громадянська допомога:

- може бути, але **не мусить** бути пов'язаним із юридичною проблемою. Порада буде, наприклад, вказуючи людині у якої померла близька людина, **до якого офісу слід звернутися** і почати організувати всі необхідні формальності(напр. видачу свідоцтва про смерть).
- Громадські поради надає **громадський радник**,
- радник у разі виявлення, що проблема не є суто юридичною, не повинен відправляти їх в інші місця, тільки він сам може спробувати допомогти людині.

Як я можу записатися на консультацію?

а) **по телефону:** кожен повіт має спеціальний телефонний номер для записів і надання інформації; номер телефону доступний на сайті повіту,

б) **або в електронному вигляді:** на вказану повітом електронну адресу або на веб-сайт нп., ms.gov.pl/zapisy

в) **особисто**: в повітовому управлінні.

Як довго чекатиму поради?

Це залежить від того, скільки людей прийшло за порадою, але, як правило, порада надається в короткому терміні. Юрист або радник громадянський спробує прийняти кожного бенефіціара якомога швидше.

Винятки:

- а) з поважних причин допускається встановлення іншого порядку безоплатного надання допомога,
- б) вагітні жінки завжди обслуговувані перші.

Що потрібно підготувати?

а) **Документ, що посвідчує особу**: напр., паспорт або інший документ підтверджуючий вашу особу; а також

б) **документи, що стосуються вашої проблеми**: якщо такі у вас є. Вони не є обов'язковим. Ви можете просто описати юристу, раднику або посередникові про вашу проблему. Якщо у вас є документи, пам'ятайте про них!

в) **Якщо ви приватний підприємець, ви повинні мати**: усі сертифікати про мінімальну допомогу та мінімальну допомогу в сільському господарстві чи рибальстві, отриману в році, в якому ви звернулися за безоплатною допомогою і отриманою протягом двох попередніх податкових років, або декларацію на цю суму про допомогу, отриману протягом цього періоду, або заяву про неотримання такої допомоги протягом цього періоду.

А якщо я інвалід?

Якщо ви людина з обмеженими можливостями пересування або комунікації, ви можете скористатись з допомоги:

а) стаціонарно, тобто в пункті безоплатної допомоги:

- можете прийти до пункту з кимось, хто допоможе вам дібратися до пункту і буде допомагати юристові зрозуміти вас, нп., це може бути родич, опікун або особа, яка використовує мову жестів,
- записуючись на консультацію, ви можете звернутися за допомогою до перекладача мови мова жестів,

б) також можете скористатися з допомоги у зручному для вас місці:

- якщо ви не можете вийти з кімнати за станом здоров'я, нп. у лікарні чи вдома,
- у місці обладнаному пристроями, що полегшують спілкування наприклад у штаб-квартирі асоціації допомагаючого особом досвідченим в труднощах спілкування,
- або в місці, де можна буде скористатися перекладачем жестовою мовою, нп. у будівлі староства повітового з якою постійно співпрацює перекладач мови жестів,

в) особи з обмеженими можливостями також можуть скористатися зі спеціальної допомоги в формі:

- після реєстрації на прийом з вами зв'яжеться юрист або радник громадянський. Він може допомогти вам по телефону або за посередництвом комунікатора інтернетового (нп., Skype) або електронною поштою. Форма допомоги має бути заздалегідь узгоджена з працівником повітового управління чи міського управління.
- необхідно залишити свої контактні дані, нп., номер телефону або адрес електронної пошти.

Як виглядає допомога під час епідемії COVID-19?

У 2021 році повернувся стаціонарний режим надавання консультацій, але все ще безкоштовна правова допомога, громадські консультації та посередництво(медіація) можуть надаватися засобами дистанційного зв'язку, т.е. по телефону, електронною поштою та **за допомогою інших послуг миттєвого обміну повідомленнями, нп., відеодзвінки.**

Увага! Якщо консультація надається дистанційно, не потрібно робити ніяких заяв про які ми згадували раніше!

Правова освіта

Якщо ви хочете дізнатися більше про свої права та обов'язки, перегляньте події які організують у вашому повіті. На таких заходах обговорюються проблеми які повідомляються в пунктах надання безоплатної допомоги в даному повіті. Керують ними громадські організації, які щодня обслуговують мешканців у консультаційних пунктах.

Шукайте: лекції, семінари, соціальні кампанії, також дослідження гідів та екскурсоводи, особисті зустрічі, трансляції в місцевих ЗМІ, вебінари або подкасти та відео, розміщені в Інтернеті. Найчастіше такі заходи відбуваються в бібліотеках, школах, місцях місцеві клуби діяльності або роботи.

Інформація про майбутні освітні заходи, що проводяться в районі а безкоштовні матеріали, такі як брошури чи інформаційні бюлетені, доступні у повітовому старостві, нп., за номером телефону, призначеним для реєстрації на відвідування, або на веб-сайті повіту.

Правова основа

Закон з 5 серпня 2015 року про безоплатну правову допомогу громадянське консультування та юридична освіта.